

วิธีการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล

สุนันทา อุดรพิตร

เป็นที่ทราบกันว่านักเรียนที่เรียนในห้องเดียวกันมีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษต่างกันซึ่ง Robert Lado ได้กล่าวว่าความแตกต่างนี้มีสาเหตุทั้งจากกรรมพันธุ์และจากประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน¹ เมื่อความสามารถไม่เท่าเทียมกันย่อมก่อให้เกิดความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ต่างกันด้วย จึงมีผู้คิดวิธีการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล (Individualized Instruction) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง

ท่านผู้อ่านคงจะสงสัยว่าการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลนี้มีวิธีการสอนอย่างไรท่านที่เป็นครูคงเคยให้ผู้เรียนในห้องทำกิจกรรมดังนี้คือให้ “นักเรียนอ่านหน้า 25-30 แล้วตอบคำถามท้ายบทถ้าใครมีอะไรสงสัยก็ถามครูได้” วิธีการนี้ก็เป็นวิธีการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลเหมือนกัน เพราะหลังจากนั้น 15 นาที ผู้เรียนคนหนึ่งอาจอ่านอยู่หน้า 27 อีกคนอาจอ่านหน้า 30 ในเวลาเดียวกัน Disick ได้กล่าวอย่างสรุปว่าวิธีการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นวิธีการซึ่งเปิดโอกาสให้มีความยืดหยุ่นใน 4 องค์ประกอบซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ให้เกิดการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และเนื้อหาที่จะเรียนรู้ แต่เขาก็ได้กล่าวว่ามีผู้สอนหลายท่านถือว่าการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลนั้นจะต้องมีวัตถุประสงค์ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ มีบทเรียนและเกณฑ์ ซึ่งผู้สอนกำหนดไว้สำหรับตัดสินว่าผู้เรียนจะผ่านวิชานี้ได้หรือไม่ แต่ก็มีผู้สอนบางท่านกำหนดว่าวิธีการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลนั้นต้องมีลักษณะว่าผู้เรียนสามารถทำสิ่งที่ต้องการในช่วงเวลาเรียน ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนอาจจะเดินไปที่ไหนก็ได้ในห้องเรียน ผู้เรียนอาจจะเรียนพร้อมกับเพื่อนในชั้น อาจจะเรียนเป็นกลุ่มย่อยกับเพื่อน หรืออาจจะเรียนคนเดียวก็ได้ และทดสอบเมื่อผู้เรียนพิจารณาเห็นว่าตนเองพร้อมที่จะทำการทดสอบ²

¹ Robert Lado, Language Teaching : A Scientific Approach. Bombay : Tata McGraw-Hill Publishing Co., Ltd., 1976, p. 43

² René S. Disick, Individualizing Language Instruction : Strategies and Methods. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1975, p. 5

Disick ได้ให้หลักการและเหตุผลของวิธีการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
2. เพื่อลดปัญหาความไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียน
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดภาษาอังกฤษกับเพื่อนในห้องเรียน
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
5. เพื่อสนองตอบความต้องการที่ต่างกันของผู้เรียน³

John E. Searles และ Jo C. Searles แห่ง Pennsylvania State University ได้ทำการสอนวิธีนี้ และได้สรุปลักษณะเฉพาะของวิธีการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลไว้ดังนี้

1. ลักษณะบทเรียน

บทเรียนสำหรับการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลมีลักษณะเป็น “เครื่องมือ” ช่วยผู้เรียนให้สามารถเรียนไปตามขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ที่วางไว้ รวมทั้งสามารถใช้เรียนด้วยตนเองได้ในบทเรียนแต่ละบทควรประกอบด้วย

- จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนของบทเรียนนั้น
- บททดสอบเพื่อใช้วิเคราะห์
- กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่จัดไว้ต่อเนื่องกันเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
- การประเมินผลแบบสรุปการ (Summative Evaluation)

2. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมทั้งหมดได้จัดไว้อย่างต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน พอจะจัดลำดับได้ดังนี้

- 2.1 ก่อนเริ่มเรียนเนื้อหา ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ของวิชา

³ อ้างแล้วหน้า 6-7

⁴ John E. Searles and Jo C. Searles, "Individualizing English Instruction," Forum. Vol. XVI, No. 3 July 1978, p. 3-5.

- 2.2 ทำการทดสอบดูความสามารถของผู้เรียน โดยผู้สอนกำหนดเกณฑ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ถึง
- ก. ถ้าผู้เรียนคนใดสามารถทำได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ก็ผ่านวิชานี้ไปได้เลย
 - ข. สำหรับผู้เรียนที่ทำได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จะต้องเริ่มเรียนบทที่ 1 ซึ่งผู้เรียนทุกคนต้องทราบดีถึงวัตถุประสงค์ของบทเรียนก่อน ต่อจากนั้นทำบททดสอบประจำบทเรียนซึ่งถ้าผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็สามารถเรียนบทเรียนต่อไปได้ แต่ถ้าไม่ผ่าน ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปจนหมดสำหรับบทนี้ หลังจากนั้น ต้องทำบททดสอบประจำบทเรียนอีก ถ้าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ก็สามารถเรียนต่อบทต่อไปได้ แต่ถ้าไม่ผ่านผู้เรียนต้องปรึกษาผู้สอนว่าควรจะไปทบทวนกิจกรรมใดดี
 - ค. เมื่อเรียนจบทุกบทเรียนแล้ว จะมีการทดสอบकुสัมฤทธิ์ผล ซึ่งถ้าผู้เรียนมีความสามารถทำได้ถึงเกณฑ์ที่ผู้สอนต้องการ ผู้เรียนจะผ่านวิชานี้ไป แต่ถ้าในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถทำได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ผู้เรียนต้องปรึกษาผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำว่าผู้เรียนควรจะกลับไปทบทวนบทเรียนใด (คู่มือผังที่ 1 ประกอบ)

3. บทเรียน

บทเรียนที่ใช้ในการเรียนแบบนี้มีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เข้ากับความแตกต่างและความสามารถของแต่ละบุคคลได้โดยคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

3.1 เวลาที่ใช้ศึกษา ระยะเวลามีส่วนในการเรียนรู้ คนที่เป็นครูยังต้องใช้เวลาต่างกันเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจบทเรียนบทเดียวกัน ผู้เรียนแต่ละคนก็เช่นเดียวกัน วิธีการเรียนการสอนแบบนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้เวลาศึกษาแต่ละบทได้นานเท่าที่ต้องการโดยไม่ต้องคำนึงถึงเพื่อนคนอื่น ๆ ในห้อง

คุณจิรวัดณ์ สถานานนท์ ได้รวบรวมบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนในการเรียนการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคลไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนคือผู้วางแผนการเรียนของตนเอง ในห้องเรียนผู้เรียนจะได้รู้วิธีเรียนด้วยตนเองมีสิทธิที่จะเลือกและรับผิดชอบการเรียนของตนเอง เลือกทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดวิธีอะไรได้ตามใจ ภายใต้ขอบเขตและเนื้อหาที่ครูกำหนดให้

1.2 ผู้เรียนทุกคนควรได้รู้และวัดผลความก้าวหน้าของตนเองเสมอ เพื่อจะได้รู้ข้อบกพร่องของตนเองจะได้รับแก้ไข

1.3 ผู้เรียนจะได้มีโอกาสสอนสิ่งที่เรียนรู้แล้วให้กับเพื่อน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี คือทำให้มีโอกาสทบทวนสิ่งที่ตนเรียนแล้ว

1.4 ผู้เรียนจะได้มีโอกาสทำงานคนเดียวและเรียนร่วมกับเพื่อน

2. บทบาทของผู้สอน

2.1 เป็นผู้เตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.2 เป็นผู้แนะนำให้คำปรึกษาแนะนำ

2.3 เป็นผู้เรียนรู้ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนและหาทางช่วยเหลือ⁵

Logan ซึ่งได้ทำการสอนด้วยวิธีนี้และเขาได้พบว่าเนื่องจากวิธีการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนด้วยตนเอง ดังนั้นความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนอาจก่อให้เกิดปัญหาได้ เพราะอาจจะเป็นผู้เรียนบางคนไม่สามารถเรียนจบภายในภาคการศึกษาได้ เขาจึงได้แนะนำวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ทางหนึ่งก็คือให้ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำบทเรียนให้ถึงบทใดบทหนึ่งภายในวันที่กำหนดเอาไว้เป็นตาราง⁶

ในการเรียนวิธีนี้ ผู้เรียนจะเรียนไปตามความสามารถของตนเอง ทุกคนไม่จำเป็นต้องเรียนสิ่งเดียวกันในเวลาเดียวกัน ผู้ให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง ผู้กระทำการช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยวิธีที่ผู้เรียนที่เก่งกว่าช่วยอธิบายให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนกว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียนแต่ละคนได้มีความรู้ก้าวหน้าในการเรียนอย่างอิสระตามความสามารถ Searles ได้กล่าวว่าการเรียนรู้นั้นเป็นสิ่งที่ผู้เรียนทำให้เกิดขึ้น การเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งที่จัดขึ้นแก่ผู้เรียน⁷

⁵ จีรวัดน์ สกลานนท์, บทความที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์ เรื่อง "Testing ในการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล"

⁶ Gerald E. Logan, Individualized Foreign Language Learning : An Organic Process. Massachusetts : Newbury House Publishers, Inc., 1975, p. 31

⁷ Searles. หน้า 5.

หนังสืออ้างอิง

จิรวัดน์ สถานานนท์. Testing ในการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล

Disick, Renee S. *Individualizing Language Instruction : Strategies and Methodes.*
New York : Harcourt Brace Javanovich, Inc., 1975

Lado, Robert *Language Teaching : A Scientific Approach.* Bombay : Tata McGraw-Hill Publishing Co., Ltd., 1976

Logan, Gerald E. *Individualized Foreign Language Learning : An Organic Process,*
Massachusetts : Newbury House Publishers, Inc. , 1975

Searles, John E. and Searles J C. "Individualizing English Instruction," Forum.
Vol. XVI, No. 3 July 1978

หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม

Allen, Edward D. and Valette, Rebecca M. *Classroom Techniques : Foreign Languages and English as a Second Language.* New York : Harcourt Brace Javanovich, Inv., 1977

Allen, Edward D. and Valette, Rebecca M. *Modern Language Classroom Techniques: A Handbook.* New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1972

Disick, Renee S. and Valette, Rebecca M. *Modern Language Performance Objectives and Individualization : A Handbook.* New York : Harcourt Brace Javanovich, Inc., 1972

Finocchiaro, Mary. *English as a Second Language : From Theory to Practice.*
New York : Regents Publishing Company, Inc., 1974